

A JUDICI pàg 10

Demanen presó per a dos veïns d'Esplugues per un incident a la Festa Major

TALENT LOCAL pàg 16

La coreògrafa santjustenca Lali Ayguadé triomfa als Premis Dansacat amb l'obra 'Hidden'

líniatres ^{9 anys}

esplugues · sant joan despí · sant just desvern Novembre 2022 · Núm.110 · liniatres.cat

Sant Joan Despí treu pit del llegat modernista de Jujol

Més de 2.700 persones visiten diferents edificis singulars de la ciutat amb motiu del festival Open House pàg 14

Foto: Karts de Coixinets

Tradició arrelada

Torna la Cursa de Karts de Coixinets de Sant Just pàg 3

CONFERÈNCIA pàg 9

Pilar Díaz serà a l'Espai Línia el 30 de novembre per parlar de la metròpoli

A FONTS pàgs 12 i 13

Com era la metròpoli a finals del segle XIX i inicis del XX?

COMERÇ pàg 18

Noves baixes de paradistes als mercats d'Esplugues

DEFENSA PERSONAL

MIXTO
FEMENINO
EXTRAESCOLARES

KRAVMAGA

DINAMIS SPORT

CLASES Y ENTRENAMIENTOS PRIVADOS
GRATIS 2 DIAS DE PRUEBA MÁS CAMISETA

618 557 197

DEFENSA PERSONAL [**SALA FITNESS INCLUIDA**
1H PARKING GRATUITA]

KRAVMAGA-DEFENSAPERSONAL.COM | INFO@KRAVMAGA-DEFENSAPERSONAL.COM

Tenim cura de
qui tu més estimes
com tu més
t'estimes.

ELS NOSTRES VALORS

CONFIANÇA

Creiem en els altres.
Volem estar oberts i compartir
de manera espontània.

ACTITUD POSITIVA

Valorem cada individu.
Sabem relativitzar, somriure i
prendre'ns la vida positivament.

MILLORA CONTÍNUA

Procurem constantment avançar,
innovar i aprendre de l'experiència.

BENEVOLENCIA

Acompanyem als nostres residents,
els escoltem i els donem suport
en qualsevol circumstància.

SATISFACCIÓ DELS RESIDENTS

El nostre objectiu sempre serà el benestar
deix dels nostres residents en el dia a dia.

109 llits

Jardins exteriors

Pàrquing

Cuina interna

Perruqueria

Rehabilitació

Sala Snoezelen

10 places de
centre de dia

Servei sanitari
continuat

Sala d'estar

emera
ESPAÑA
SANT GENÍS

Carrer Natzeret 16, 08035 Barcelona

93 434 30 95

tsocial@santgenis.emera-group.es
www.emera-group.es

La carrera de karts celebra enguany 45 anys; a dalt, a la dreta, una imatge de l'Alan Fàbregas amb el seu company Àlex. Fotos: Ajuntament, Karts de Coixinets i Francesc Fàbregas

La cursa de karts, des de dins

» Sant Just Desvern escalfa motors per celebrar la 45a edició de la Cursa de Karts de Coixinets
 » Un corredor experimentat narra a *Línia Tres* com viu la carrera: "És el millor cap de setmana de l'any"

F. J. Rodríguez
 SANT JUST

"Atenció al semàfor. Aquesta és la frase que defineix tot plegat. Abans de la sortida, creixen els nervis i puja l'adrenalina. De portes en fora pot semblar una costellada, però cara endins la competitivitat, ben entesa, és màxima". L'Alan Fàbregas té 37 anys i fa tres dècades que participa en la Cursa de Karts de Coixinets, que el cap de setmana del 12 i 13 de novembre tornarà a convertir Sant Just Desvern en un circuit de karts artesanals que, en comptes de rodes, porten coixinets. Li preguntem què se sent a sobre d'aquests vehicles improvisats i, segons com, imprevisibles, en un dels dies més especials del calendari santjus-

tenc. "És el millor cap de setmana de l'any", respon sense cap mena de dubte.

45 ANYS DE KARTS

David Jovellar és membre de Karts de Coixinets, organitzadora de la cursa. "S'ha de venir a veure-la per entendre-la", assegura a *Línia Tres*. De fet, un profà d'aquest àmbit hi veu una baixada de cotxets de fusta, divertida i curiosa, mentre que un santjustenc la percep d'una altra manera. "És una tradició súper arrelada i és molt especial per als veïns", destaca.

I no s'equivoca. En el cas de l'Alan, la seva vinculació amb la cursa –que ell defineix com una "història d'amor encara a l'equador"– ve de lluny. Amb quatre o cinc anys mirava com arribaven els karts a la meta des de casa seva, i demanava als pares

poder participar-hi. El seu germà, un pèl més gran que ell, ja hi prenia part, i l'Alan no volia ser menys. Però no va poder tirar-se en kart fins als 8 anys, amb un antic cotxe del seu germà, amb qui manté una sana, però intensa, competitivitat.

Enguany es farà una festa el dia 12 a la pista del Canigó amb tots els corredors

L'any passat, recorda, en un revolt del recorregut va xocar amb ell. "Ens vam eliminar mútuament", explica, a l'hora que afegeix que l'expectativa de cara al cap de setmana és "quedar per davant del meu germà", diu, sorneguer. I, com si es trac-

tés d'una rivalitat futbolística, fa setmanes que s'envien missatges informant dels temps que fan als entrenaments. "Després de la cursa, al dinar familiar, en parlem i passem una bona estona", destaca l'Alan.

Una petita història que serveix per reflectir la importància d'una cursa que va frenar la pandèmia de la covid. El 2020 l'organització va haver de cancel·lar la carrera, i l'any passat encara hi havia restriccions. És per això que aquesta edició del 45è aniversari és doblement important. "La gent té ganes de karts sense restriccions", assenyalava el David. Sense anar més lluny, enguany hi ha inscrits 127 karts, una vintena més que l'any passat.

Amb tot, les categories que més creixen en nombre de corredors són les que corresponen als més joves. "Hi ha una trans-

missió de la tradició de pares a fills", argumenta el David. D'aquesta manera, la cursa mira al futur amb optimisme.

Però ara toca pensar en la carrera. Dissabte dia 12 són els entrenaments que han de determinar els *pit lane* de les diferents categories de cara al dia 13. Com s'ha de preparar una persona que hi vulgui competir? Preguntem. "Tenir un kart i estar molt compenetrat amb el teu company", respon l'Alan, que és copilot, és a dir, qui empeny el vehicle on va el pilot. I el secret de l'èxit? "Agafar l'interior del revolt per evitar topar amb la tanca de palla", diu l'Alan. Acabi com acabi la competició, com a novetat d'enguany el dia 12 hi ha una festa amb els corredors a la pista del Canigó, on ben segur comentaran la jugada i brindaran per la cursa més important de Sant Just.

e-Fira

Fira Comercial de Tardor d'Esplugues

📍 Plaça Catalunya, 12 de novembre

🌐 Del 9 al 13 de novembre, fira virtual a www.firesvirtuals.cat/espluguesfira

... i, a més, **Tapes de Tardor**
del 11 al 13 de novembre, a tot el municipi

La lupa

L'àrea metropolitana no és de Ferraz

per Oriol López, secretari de Coordinació Municipal i Ciutats Grans d'Esquerra Republicana

Foto: Laura Busquets/ACN

Ahores d'ara tothom té clar que un dels objectius estratègics d'Esquerra Republicana de cara a les pròximes eleccions municipals és continuar fent forat a les zones metropolitanas del país, allà on més població es concentra i on tradicionalment l'independentisme ha tingut més dificultats per fer arribar el seu missatge. Una tendència que ha anat variant els darrers anys, en els quals ERC s'ha anat consolidant com a segona força, assolint fins i tot l'alcaldia en grans ciutats, com Sant Vicenç dels Horts, Sabadell, Tarragona, Sant Cugat i Sant Feliu de Llobregat, i també formant part del govern en d'altres, com Badalona, Castelldefels i Montcada i Reixac, per posar alguns exemples. Però ha arribat l'hora de fer un pas més, i aquesta voluntat es pot comprovar en l'elecció dels caps de llista republicans per a les eleccions del pròxim mes de maig. El cas més paradigmàtic és el de Gabriel Rufián, que recentment ha estat presentat com a candidat a l'alcaldia de Santa Coloma i que serà un dels referents més importants en aquesta aposta per continuar creixent en l'àmbit metropolità.

Els darrers 40 anys, els municipis amb més població de les grans àrees metropolitanas del país han estat governats de forma molt majoritària i ininterrompuda pel PSC, que a hores d'ara representa

un model de gestió municipal caduc, basat en el clientelisme i esquitxat, de vegades, per diversos casos de corrupció (cas Mercuri a Sabadell, cas Consell Esportiu a l'Hospitalet, cas Inipro a Tarragona...). En contraposició, des d'Esquerra Republicana proposem el nostre model basat en els valors republicans que ens defineixen des de fa més de 90 anys, amb la transparència, l'honestedat i el com-

Per fer realitat un canvi de model cal que el republicanisme continuï creixent a la metròpoli

promís amb el bé comú com a banderes que ens han de permetre transformar els municipis per millorar la vida de la ciutadania.

Això és el que veritablement ens mou: ser al costat de la gent per millorar la qualitat de vida del conjunt de la ciutadania. Amb aquest objectiu treballem des de cadascun dels municipis del país on tenim representació i des de totes les institucions que liderem, començant per la Generalitat de Catalunya. En canvi, la manca de preocupació dels socialistes pel ben-

estar del conjunt de la ciutadania, especialment de les persones que viuen a l'àrea metropolitana, s'evidencia en la pèssima realitat de l'únic servei de Catalunya que gestiona al 100% el govern de l'Estat: Rodalies. ¿De què serveix regalar títols de transport si a l'hora de la veritat les persones que agafen un tren cada matí han de patir les deficiències d'un servei que els provoca l'angoixa de no saber si podran arribar al seu lloc de feina o a recollir els seus fills a l'escola? Ja n'hi ha prou de governar d'esquena a la ciutadania.

Per fer realitat aquest canvi de model cal que el republicanisme continuï creixent a les zones metropolitanas. És imprescindible per poder avançar en els dos grans objectius: d'una banda, ajudar la ciutadania en uns moments de grans dificultats, a causa de la inflació i l'augment dels preus dels serveis, i, d'altra banda, fer créixer el suport a la República catalana, ja que disposar de les eines d'un estat per posar-les al servei de la ciutadania és fonamental per poder millorar, de forma plenament efectiva, la vida de la ciutadania del nostre país. Com bé diu Gabriel Rufián, l'àrea metropolitana no és del PSOE, no és de Ferraz, és de la seva gent. Per això volem comptar amb totes i cadascuna de les persones que viuen a les zones metropolitanas del país per escriure conjuntament el futur. Un futur que volem republicà, pròsper i socialment just.

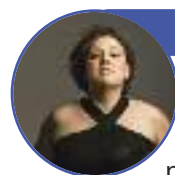
Aquí es piula

El Twitter en paper

@lobservatoridsr

Unes 250 dones i persones amb capacitat per gestar han estat assetjades aquestes darreres setmanes per la campanya "40 dies por la vida" en voler exercir el seu dret a avortar, malgrat la Llei Orgànica 4/2022 que penalitza l'assetjament davant les clíniques acreditades.

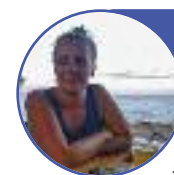
@JimferPau

Des de fa un parell d'anys el meu fill no vol portar leggings ni roba lila o rosa a l'escola, tot i que li encanta vestir-se així. Ahir va tornar del cau i em va dir supercontent que havia pogut dormir amb el seu pijama rosa i que ningú va riure's d'ell. Caps de cau, sou uns cracks.

@punsix

Un motorista ha mort en un accident a la BV-5105 a la Roca del Vallès (Vallès Oriental) per envestida amb un cotxe. Ahir va perdre la vida un camioner a l'AP-2 a Montblanc en un xoc entre dos camions. Ja són 135 les persones que han mort en accident, les mateixes que en tot el 2021.

@yeyaboya

Una de les coses més interessants de la #COP27 [la cimera del clima celebrada a Egipte] és que per primer cop hi haurà un pavelló del Mediterrani, una de les regions més afectades pel canvi climàtic. S'ha de parlar dels seus reptes específics per poder actuar conjuntament.

Director Editorial: Arnau Nadeu
Subdirector d'edicions: Albert Ribas
Subdirectora de digital: Anna Corbatera
Redacció: Albert Alexandre (diari metropolità), Anna Utiel i Guillem Francàs (Barcelona), Olga García (Vallès), Gerardo Santos (Barcelonès Nord)

Dipòsit Legal: B 12320-2013

i Baix Maresme), Francisco J. Rodríguez (l'Hospitalet i Baix Llobregat), Mar Sifre (Montserrat), Toni Delgado (Esports), Andreu Asensio (suplements i branded content) i Júlia Estivill (xarxes)
Dept. de Producció gràfica: Susana Dicenta
Distribució: Andrés Meca i Pablo Favieri

Premi Tassis Torrent de Comunicació 2011

Editor-Administrador: David Centol i Lozano
Director Editorial: Arnau Nadeu
Director General: Marcelo Villanueva
Coordinadora de Producció gràfica: Marga Moreno
Controller: Mauro Favieri
Webs temàtics: Pere Giménez i Quim Miró

grup comunicació 21 www.liniaxarxa.cat

Els semàfors

Karts Coixinets

La cursa de karts de Coixinets arriba enguany a la seva 45a edició amb més força que mai. Després dels anys de pandèmia, els corredors ja tenen ganes de tornar-se a tirar carrer avall en el que és un dels esdeveniments més especials de Sant Just.

pàgina 3

AV Les Planes

L'Associació de Veïns de les Planes celebra mig segle de vida. L'entitat, que va ser la primera que hi va haver al barri i de la qual van sorgir-ne d'altres, ha estat al capdavant de la lluita per millorar les condicions de vida dels seus veïns.

pàgina 14

Ventós

Ventós, que té la seu a Sant Just, ha estat al centre de la polèmica després que veïns del municipi s'hagin queixat de les fortes olors que provenen de la nau de l'empresa. La companyia s'ha compromès a aplicar mesures per reduir l'impacte de la ferum.

pàgina 16

El + llegalit

líniatres.cat

- 1 La farmacèutica Galenicum inaugura una nova seu a Esplugues
- 2 Ventós es compromet a aplicar mesures per reduir les olors intenses a Sant Just
- 3 Sant Joan treu pit pel seu patrimoni a l'Open House
- 4 Axel Pi, de Sidonie, escalfarà l'ambient a la Nit de Sant Just
- 5 Sant Just encara 10 dies intenses de Festes de Tardor

Des de l'habitació

per Francesc Reina

Hi ha qui ha aconseguit convertir en sentit comú la seva particular concepció de la política. La defineixen com una activitat especialitzada per representar la ciutadania, cosa que fa pensar en diverses idees sobre com exercir-la, no només fent lleis i eleccions, sinó compartint-ne el compliment, una cultura que qüestiona certes psicologies positives que aprofiten les farses per explotar les bones intencions amb marques de mercat i xarxes de beneficència, com han fet amb els bancs d'aliments, o com podria passar amb els menjadors socials. Els beneficiaris poden ser entitats fantasma, es camuflen entre simulacres (educatius, sanitaris, d'habitatge, laborals) dirigits a les majories febles, desorientant el bé comú, denunciant iniciatives valentes amb anàlisis superficials sobre la frustració, que continua comerciant amb remeis artificials, privatitzacions desdibuixades o petits i grans escàndols quan solquen les balances fiscals o certes trapegeries. Un petit grup ha concentrat més poder que mai per decidir sobre el futur de la vida. Tot bonic, però, quan alguna cosa no agrada, recorren a l'as amagat a la màniga per exercir el seu "vet" (encara passa amb els bancs i les elèctriques), com si estiguéssim en una nova edat fosca, que escrivia Bertolt Brecht.

Es fa estrany que no ens hàgim revoltat per temes tan lamentables com el de l'habitatge, sembla que ens hagin posat alguna cosa a la sopa per immobilitzar-nos. Els lloguers abusius i els desnonaments criminals han provocat molts suïcidis, castigant variats perfils humans. El moviment de la indigna-

ció del 15-M o el procés, tan massius com plurals (malgrat banderes i interessos fàctics), han quedat lluny. Força gent concep la lluita en tons èpics quan, potser, necessitem discursos més pacients, dedicats a la sembra, a la cura amantent d'arrels, tiges i fulles que permeti recollir fruits, com suggeria Mike Davis, el profeta de la fatalitat, teòric urbà recentment mort.

A la feina continuem tenint molt poc control sobre les desigualtats, avancem en un continu diàleg amb el soroll del present i fins i tot del passat, entre obstacles i plecs. Una "teoria" que acaba, sovint, depenent de la *happycràcia*, aquesta famosa *know-how* sorgida de la *new age* del moment, amb habilitats que combinen amb cert respecte a la intimitat i una tolerància limitada des de la seva particular ideologia de l'emancipació. Tot i això, l'abandonament de les grans esperances torna a posar de moda una idea antiga: que fem el que ens toca (mantenint el dubte permanent), una mena "d'insurrecció de les consciències" com va dir el filòsof i camperol Pierre Rabhi: "El que ens fa seguir endavant, en última instància, és el nostre amor pels altres". Ens hem d'estimar per defensar-nos millor; hi ha molt d'amor immobilitzat. Els drets socials continuen sent els parents pobres dels drets fonamentals, que no no

més no es garanteixen, sinó que fomenten desigualtats injustificades a molts àmbits. No hi pot haver justícia en absència d'aquestes obligacions.

Jaume Funes torna a oferir-nos una pista quan ens parla de la devastadora conseqüència del desafecte per manca d'abraçades en època d'infantesa; més enllà del maltractament infantil, aquesta seqüela pot convertir adolescents i adults en éssers amb greus problemes de relació, i ens ha de fer pensar en les resiliències i els victimaris.

A *Les amants d'un jour*, l'enorme Édith Piaf s'endinsa en un territori prohibit per cantar alt i clar sobre el plaer. A les pedres de l'escàndol, s'hi afegeix que tot passava a l'habitació llogada d'una casa de cites. Mina Mazzini també ho va provar amb *Il cielo in una stanza*. Dues cançons que van trencar amb les convencions morals parlant de les carícies en habitacions llogades, rellogades, emprestades, en cotxes, als caixers, als pisos deshabitats controlats per màfies, a les platges dels naufragats, als boscos o al camp, després d'esclaves jornades de la fruita. Arquitectura de rampells, de vegades pervers, sota subtils mirades. Melodies censurades durant anys, que a alguns ens inspiren una tendresa tranquil·la, que insinuen la manca de llocs per estimar.

Línia Tres no comparteix necessàriament les opinions que els signants expressen en aquesta secció ni se'n fa responsable.

Les cartes d'opinió es poden enviar a: opinio@comunicacio21.com

A les xarxes

#EspionatgeMadelnSpain

#AgressorsMenors

#DiesDeVagues

@**agenciaacn**: L'informe preliminar de l'Eurocambra sobre Pegasus apunta al govern espanyol com a responsable de l'espionatge a l'independentisme.

@**vallhebron**: Un terç dels agressors dels pacients atesos per violència sexual per l'Equip EMMA [de l'Hospital de la Vall d'Hebron] són menors d'edat. Un 32%.

@**Sicrit**: Ha de ser frustrant ser treballador de Renfe i fer vagues per reclamar coses i que ningú se n'enteri perquè el servei funciona igual de malament que sempre. Escalf.

La ciutat sense carrers

per Manuel Sánchez-Villanueva Beuter, arquitecte fundador de *haz arquitectura* i professor de projectes arquitectònics a la UPC

El carrer ha mort, afirmava dogmàticament Le Corbusier en la dècada del 1930. Amb aquesta provocadora sentència, l'arquitecte franc-suís proposava una ciutat radiant, la Ville Radieuse, on els edificis s'aixecaven sobre pilars per deixar passar per sota un parc infinit, sense carrers delimitats, i els passadissos dels blocs residencials prenién el paper de "carrers interiors" d'accés als habitatges. Era temps d'entreguerres, en el qual el moviment modern pretenia reinventar la manera d'habitar i construir ciutats, en un intent de reescriure una història que es mostrava tràgica.

El projecte que, malauradament, s'ha començat a construir a l'Àràbia Saudita, The Line, pretén completar, en 50 anys, una ciutat per a 9 milions de persones amb un sol carrer recte de 170 quilòmetres de longitud i una amplada de 200 metres. 170 quilòmetres, perquè se'n facin una idea, és la distància entre Barcelona i Vielha o entre Lleida i Girona en una línia estrictament recta, sense concessions a la geografia, a l'existència de zones poblades o a la natura. Per si no n'hi hagués prou, aquest longitudinal despropòsit tindrà façanes de mirall a l'exterior, majoritàriament desert, que a més de dividir l'habitatge natural de moltes espècies confondrà les aus o altres animals, creient que volen cap a un horitzó llunyà. Una cosa semblant al que li passava a Jim Carrey al final de la pel·lícula *El xou de Truman* quan la proa del seu vaixell travessava la lona del decorat en forma de cel.

Veient les imatges virtuals de la vida interior d'aquesta "ciutat", crida l'atenció l'atmosfera que recrea, semblant a la d'un "mall" comercial a la qual ja comencem a estar acostumats i que, a l'Orient Pròxim, és tan habitual en les últimes ciutats *ex novo* aixecades al no-res: un passadís central amb botigues a banda i banda. Aquest únic espai central, en paraules dels seus creadors, es fa precisament "per evitar que hi hagi carrers". Segons sembla, aquesta vegada l'emergència climàtica i la contaminació a les ciutats han tornat a sentenciar els carrers com a culpables, eliminant-

los sense miraments en la construcció de la ciutat, en nom de l'ecoeficiència i la sostenibilitat.

Una trama de carrers era l'acte fundacional de les ciutats romanes. Tot començava amb una intersecció, la del Cardus Màximus, un carrer sensiblement orientat nord-sud, amb el Decumanus Màximus, en sentit est-oest, encara que també eren freqüents altres orientacions atenent el context on s'implantaven. La intersecció del Card amb el Decumà donava origen a una de les portes de la ciutat. D'una banda, el Fòrum (fora), on es comerciava amb l'exterior i, de l'altra, l'interior de la ciutat, que creixia en forma de malla afegint-hi carrers paral·lels i perpendiculars segons la mida de les *insulae* o parcel·les. El creixement de les ciutats acabava desbordant la pròpia porta, així que el fòrum es va convertir en l'espai públic central de la ciutat; el lloc de trobada i de debat.

Fotografia aportada per l'autor

A Barcino, el Card de la ciutat romana és el carrer Call i Llibreteria i el Decumà és la línia del carrer del Bisbe i el carrer de la Ciutat. Formen un angle d'uns 45° amb els eixos cardinals, molt semblant al de l'Eixample d'Ildefons Cerdà, aixecat gairebé dos mil anys després. És curiós observar com el límit de l'Eixample que va projectar Cerdà, girat novament 45° respecte de la trama de l'Eixample, és la reinterpretació fidel del Card i del Decumà romà, en aquest cas l'avinguda Meridiana (nord-sud) i l'avinguda del Paral·lel (est-oest), a la intersecció de les quals hi ha els afores; el port on comerciem amb l'exterior. Diran vostès, doncs, que el Fòrum de les Cultures del 2004 es va fer en un lloc equivocat...

La intersecció, la cruïlla, és el que provoca la trobada; l'espai urbà per excel·lència. Com encertadament va assenyalar el desaparegut arquitecte i catedràtic d'Urbanisme Manuel de Solà-Morales, la veritable cèl·lula de l'Eixample barceloní no és l'illa, sinó la cruïlla de carrers aixamfranats. No debades, el primer assaig que es va fer per comprovar com es veuria aquesta nova arquitectura de l'Eixample va ser reproduir a escala real una cruïlla de carrers a l'interior de les muralles de la ciutat. Concretament, als carrers Doctor Dou i Pintor Fortuny, i que es pot visitar actualment.

Barcelona, comparada amb altres ciutats, és una ciutat petita i compacta. Propicia la vida urbana a través dels seus carrers, que juntament amb els seus parcs i les seves places generen llocs per a la trobada i l'intercanvi. Però també la fan molt còmoda i eficaç. La malla ha estat adoptada per infinitat de ciutats de tot el món, amb diferents mides i ritmes. Facilita la mobilitat i, amb això, optimitza l'energia que utilitzem per desplaçar-nos-hi. La proposta de la ciutat àrab, de 170 quilòmetres de llargada per 200 metres d'amplada, podria resoldre's fàcilment amb una malla de 5,83 quilòmetres de costat. Una cosa així com un quadrat des de la platja de Llevant fins al final del Paral·lel, vorejant la ronda de Dalt. Una superfície de 34 km², que cabria perfectament en els 100 km² que ocupa Barcelona.

No és estrany que els promotors anunciïn trens bala que permetran viatjar en només 20 minuts de punta a punta de la ciutat a més de 500 km/h –això si no hi ha parades intermèdies. Tot molt sostenible. No m'imagino oblidant-me les claus a casa i havent d'agafar el tren bala de nou, cosa que a Barcelona, per exemple, solucionaríem caminant, en bicicleta o agafant el V15. Una ciutat que es dissenya ineficient de sortida no pot pretendre ser més ecoeficient que les altres.

Tampoc no hi voldria viure i necessitar una ambulància, apagar un foc o ser rescatat en cas d'un atemptat o de qualsevol emergència. Res de bo sembla que pugui sortir d'una ciutat fundada a partir d'un únic carrer. Ben mirat, un Card. Un Card molt gran.

Les millors perles

Un restaurador de la localitat murciana de lecla ha canviat el nom del seu negoci per un de més efectiu: *Dónde comer en Yecla recomendado*. Ho ha fet per aparèixer primer a les cerques de Google, tal com ha explicat el periodista Àngel Villascusa.

"No llepeu gripaus". És la crida que ha hagut de fer el servei de parcs nacionals dels Estats Units davant el creixement d'aquesta pràctica entre els visitants. Alerten que aquests animals són molt tòxics i poden ser mortals.

"Primer Rússia, després Qatar. No podem esperar Corea del Nord". És la brillant campanya "antipublicitària" de la marca de cervesa escocesa BrewDog, que s'ha erigit com el primer "antipatrocinador" del Mundial de futbol de Qatar.

Un usuari de Twitter explica que els supermercats Spar li han canviat el cognom. Al tiquet de la compra, en comptes de David Arnau Barrufet, hi apareix el nom David Arnau... Pitufo. És clar que sí: en castellà ens entenem tots.

Twitter (@FCBarcelona_es)

LA FOTO

línia vol ser un espai per a la conversa metropolitana serena i responsable

David
Fernández

Montserrat
Tura

Neus
Munté

Oriol
Lladó

Susana
Pérez

Dolors
Sabater

Jordi
Martí

Lucía
Delgado

Marc
Cerdà

Gala
Pin

Xavier
Godàs

Martí
Casamajó

Joan Ramon
Casals

Elisenda
Alamany

Xavier
Marcé

Oriol
López

Ferran
Falcó

Manuel
Reyes

Núria
Parlon

Arnau
Nadeu

Tribuna

Les Lucindes de Barcelona

per Xavier Marcé, regidor de Turisme i Indústries Creatives de Barcelona i regidor de Nou Barris

Foto: Clàudia Campos/ACN

La Lucinda va arribar a Barcelona l'any 2017 des de la República Dominicana. Tenia 26 anys i dos fills preciosos que es varen quedar a Santo Domingo amb els avis. Dos anys més tard van arribar i ara viuen plegats en un barri de Barcelona. La Lucinda treballa al món de l'hostaleria. Bé, això és una apreciació genèrica que cal matisar per evitar confusions: neteja habitacions i fa llits, és a dir, una Kelly. Està contenta perquè amb el seu sou, esforçat i migrat, manté els seus fills i cada mes envia un bon grapat d'euros al seu país per ajudar la família. Ella sap que és el pal de paller de moltes persones i, encara que li costi entendre moltes de les coses que passen a Barcelona, s'esforça a participar i a contribuir en la vida comunitària. No està segura que hi hagi gaire més futur per a ella, però malgrat tot ha fet un curset de català, s'ha apuntat amb entusiasme a l'AMPA del col·legi dels nens i ha tret el nas en un centre de formació digital que Barcelona Activa té al barri. Algú li ha dit que val la pena i quelcom li dona voltes al cap. Potser amb una bona formació podria deixar les habitacions i fer alguna feina menys cansada i amb una mica més de perspectiva. La Lucinda farà el curs d'informàtica d'aquí a un mes, us ho puc assegurar, perquè a poc a poc s'ha adonat que el seu futur depèn d'ella mateixa.

La Lucinda sabia que ser dona no és una rèmora ni un problema. Ho sabia des de petita, però a casa seva li havien ensenyat una altra cosa i els companys de carrer no l'havien ajudat gaire. Amb 17 anys va tenir el primer fill, d'un home qui sap on para. Tampoc és una tragèdia, li varen dir els pares, ni ets la primera ni seràs l'última i, a més, alguna cosa hi has fet. Amb 22 anys es va casar, ara sí amb un xicot del barri que li va jurar amor etern. El matrimoni encara segueix, però l'amor etern es va esvaïr en poc temps entre paraules gruixudes, alguna clatellada i nits solitàries sense explicacions ni consols. Va marxar sola, amb la promesa de tornar o recollir, és igual, i primer van arribar els fills,

després el marit. Ara té un tercer fill nascut a Barcelona i es diu Josep.

El pare volia posar-li Wilmar, però la Lucinda, no sap ben bé per què, es va entossudir a dir-li Josep. En realitat sí que ho sap. Li va posar Josep perquè ja li podia plantar cara al seu marit. Sembla poca cosa barallar-se per un nom, però ben mirat és una petita conquesta inimaginable només 5 anys enrere. La Lucinda ha descobert que té dret a un contracte laboral, que hi ha sindicats que treballen perquè el sou millori cada any i que els seus caps no són ni deus ni monstres que poden despertar-la de nit com un malson. A l'escola hi té un paper i les mestres li expliquen coses dels nens que no havia ni tan sols imaginat. Té amigues sense papers que li demanen consell i un dia va anar a una reunió de l'Ajuntament on va parlar. Qui ho hagués dit! Va parlar sense por. Va dir el que pensa. Va reivindicar.

El marit de la Lucinda no ho acaba d'entendre. He de dir-ho: mai va a recollir els nens. No és mala persona, ja no és com abans, però li costa trobar feina i passa massa tardes al bar de la plaça de sota casa. De vegades arriba a casa una mica tocat i aleshores se li escapa algun crit, però la Lucinda no afluixa. Els nens són el més important, però ella n'està al davant, i el Josep, amb tres anys, només té edat per ser estimat. La Lucinda l'ha fet fora de casa tres vegades. La primera van ressonar els crits per tot el veïnat. La darrera va tornar amb el cap abaixat.

Jo no sé si la Lucinda ha tingut sort o no. Caldria anar endavant i enrere moltes vegades per comprovar on és la felicitat, però ara no té por de res i qui sap què hauria fet si hagués de fer aquest trànsit repetit. Com va escriure Hanif Kureishi, no s'hi val posar el cervell expert de l'home madur en el cos magnífic del jove aprenent, perquè la quadratura del cercle és tan impossible com irreal. Per això, aquí i sense malabarismes temporals o espacials, les meravelloses Lucindes de Barcelona ens recorden, dia sí dia també, que val la pena dedicar el temps que calgui a canviar el futur.

“

Aquí i sense malabarismes temporals o espacials, les meravelloses Lucindes de Barcelona ens recorden, dia sí dia també, que val la pena dedicar el temps que calgui a canviar el futur

”

Flaixos

@andreagenovart_: Hem arribat a un punt en què poder fer desconnexió de xarxes sense cap mena de conseqüència, sobretot laboral, és una qüestió de privilegi.

@CarlotaGurt: Se m'acudeixen massa exemples per aplicar aquestes paraules de Goethe: "Hi ha casos en què consolar-se és una infàmia i desesperar-se, una obligació".

@marcianuebri: En aquella edat on tots els teus amics o s'estan casant o estan passant per una ruptura tan traumàtica que ja es quedaran mig *turuleta* per sempre.

Conversa amb Pilar Díaz

» Espai Línia acollirà el 30 de novembre a les 18h una conferència de l'alcaldessa d'Esplugues
 » L'acte s'emmarca en el cicle *La ciutat metropolitana: progrés i futur* que organitza el Línia

L'àrea metropolitana barcelonina entesa en sentit estricte, però també la regió metropolitana en sentit ampli, és una realitat menystinguda informativament com a entitat geogràfica, política i social, i el diari metropolità *Línia* vol fer-la visible, a més d'enfortir el sentiment de pertinença a aquesta comunitat.

És per això que, sumant esforços amb Espai Línia, el diari del Grup Comunicació 21 impulsa un cicle de conferències que, amb el títol de *La ciutat metropolitana: progrés i futur*, pretén ser un espai per a la conversa metropolitana serena i responsable. Un marc de diàleg constant i constructiu que contribueixi a combatre l'excepcionalitat que suposa l'abandonament informatiu d'una realitat tangible com la metròpoli barcelonina.

És en aquest context que s'emmarca la conversa amb l'alcaldessa d'Esplugues, Pilar Díaz, que tindrà lloc el pròxim dimecres 30 de novembre a les 18:00h a Espai Línia (**carrer Girona 52, Barcelona**). L'entrada és lliure i oberta a qualsevol persona que estigui interessada en el debat me-

trapolità, i hi haurà torn de preguntes al final. La conferència serà en format conversa amb un periodista del diari *Línia* i versarà sobre els grans reptes que afronta l'àrea metropolitana, vistos, en aquest cas, des de la identitat local d'Esplugues, però amb el prisma global del territori.

El cicle de conferències arrencarà amb l'alcaldessa de Sant Adrià, Filo Cañete, el pròxim dimarts 22 de novembre a les 18:30h i, després de Pilar Díaz, continuarà amb l'alcaldede Badalona, Rubén Guijarro, i el del Prat de Llobregat, Lluís Mijoler.

UN ESPAI OBERT A TOTHOM

► Espai Línia és el primer centre de comunicació de proximitat. El local, de 368 metres quadrats, està obert a tothom. A més d'exposicions de gran format, acull conferències i debats, i posa a disposició d'entitats i d'organitzacions, gratuïtament, una sala de conferències perfectament equipada.

L'alcaldessa d'Esplugues, Pilar Díaz, en una imatge d'arxiu. Foto: Joanna Chichelnitzky

amicdirectes

Creadors de continguts en català

1a Edició

LLUMS, CÀMERA EN DIRECTE I...

ACCIÓ!

Inscriu-t'hi fins al 2 de desembre de 2022 a:

amicdirectes.cat

Si ets alumne/a de 3r o 4t d'ESO, Batxillerat o CFGM participa i guanya el teu premi!

Organitza:

amic associació de mitjans d'informació i comunicació

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

La companyia farmacèutica Galenicum ha inaugurat recentment la seva nova seu a Esplugues, ubicada en una antiga nau industrial rehabilitada de 4.000 metres quadrats. L'espai acollirà uns 150 treballadors de la firma.

Demanen presó a dos veïns per un incident a la Festa Major

» Els acusen d'atemptat a l'autoritat i lesions a dos agents de policia
» Els fets van tenir lloc durant un sopar popular de la festa del 2020

TRIBUNALS ▶ Dos veïns de la ciutat aniran a judici acusats d'atemptat contra l'autoritat i lesions a dos agents de la Policia Local. Els fets es remunten al setembre del 2020, durant el sopar de carmanyola de la nit prèvia a l'inici de la Festa Major de Sant Mateu, que des de fa prop de 20 anys celebren les entitats de cultura popular al davant de l'Espai Robert Brillas.

Segons expliquen a aquesta publicació des del grup de suport als encausats, abans del brindis final del sopar una patrulla de la policia hauria fet acte de presència per urgir-los a finalitzar l'àpat, ja que estaven ocupant la via pública. Sempre segons aquesta versió, els agents haurien mostrat una actitud "agressiva" durant la intervenció. En un moment donat, haurien començat a empènyer i agafar gent del sopar. "Va ser una actitud desproporcionada", lamenten des del grup de su-

El judici s'havia de celebrar el dia 3. Foto: Twitter (@EtVolemACasa)

port. Un any després d'aquells fets, a dues de les persones presents al sopar els va arribar la citació del jutjat i els delictes dels quals se'ls acusa: atemptat contra l'autoritat i lesions. Per tot plegat, els demanen un any i tres mesos de presó a cadascú. "Això és molt greu, perquè va tenir lloc durant un sopar de festa major", al·leguen des del grup de suport, que ha rebut la solidaritat de di-

verses entitats de cultura popular de la ciutat.

El judici s'havia de celebrar el passat dia 3, però els agents –un dels quals va estar baixa arran dels fets del 2020– no es van presentar per un error en l'enviament de la citació. Per tant, la vista s'ha ajornat al 28 de febrer.

Des del consistori, per la seva banda, eviten fer cap declaració al respecte.

Nou pas per a l'hospital privat al Rayo Amarillo

SANITAT ▶ El Ple de l'octubre va donar llum verda a una modificació urbanística per adaptar el futur hospital privat que Vithas construirà al solar del Rayo Amarillo, a tocar de l'àmbit de Montesa. "Estem contents", va expressar el primer tinent d'alcaldia, Eduard Sanz, ja que, segons va subratllar, l'hospital crearà un "moviment comercial i de restauració" al seu voltant que generarà llocs de feina i riquesa. A més, Sanz va recordar que el solar que acollirà el centre mèdic és de titularitat privada, i que aques-

ta modificació urbanística aprovada al Ple respon a la necessitat d'adaptar les necessitats dels promotors amb la normativa i les volumetries de la zona.

Per la seva banda, des de l'oposició es va celebrar la construcció de l'hospital, tot i que els comuns –que es van abstenir– van recordar unes altres necessitats de la sanitat pública, com ara l'ampliació del CAP Lluís Millet. "Està bé que hi hagi aquest hospital, però no és el nostre model", va afirmar el portaveu, Jordi Pérez.

L'Ajuntament amplia els torns de visita a l'Espai Corberó

L'edifici va ser creat per l'artista local Xavier Corberó. Foto: Arxiu

PATRIMONI ▶ Hi havia 750 entrades per visitar l'Espai Corberó el 12 i 13 de novembre i es van exhaurir en pocs minuts. Davant d'aquest èxit d'inscripcions, l'Ajuntament ha hagut d'obrir nous torns per permetre més persones visitar aquest conjunt patrimonial tan singular d'Esplugues i que acaba de ser comprat per l'Ajuntament per fer-hi un equipament cultural.

Sigui com sigui, aquesta ampliació dels torns de visita per al cap de setmana del 12 i 13 de novembre només és oberta per als

veïns i veïnes de la ciutat. És a dir, que per poder obtenir alguna d'aquestes entrades extra caldrà acreditar ser veí del municipi i estar-hi empadronat. Amb tot, cada veí pot demanar fins a un màxim de quatre entrades, totes per a persones del municipi. Per accedir al recinte, caldrà mostrar el DNI.

Aquesta jornada de portes obertes servirà per ensenyar un indret poc conegut fora dels cercles artístics i que està ubicat en una de les zones més antigues d'Esplugues.

Martínez (ERC): "És hora de governar d'una altra manera"

POLÍTICA ▶ Esquerra Republicana va presentar el passat dia 6 de novembre de manera oficial el seu candidat a l'alcaldia, Roger Martínez, en un acte a la plaça de Blas Infante, al barri de Can Vidalet.

Van acompanyar Martínez la diputada del Parlament, Najat Driouech; Carme Porta, primera diputada d'ERC al Parlament i Herminia Villena, exregidora dels republicans. Daniel

López, veí i militant, va conduir un acte que es va centrar en la crítica als governs del PSC. "És hora de fer una sacsejada, de governar d'una altra manera", va proclamar Martínez. De fet, els socialistes fa 43 anys que governen la ciutat, fet que va posar de manifest el candidat d'ERC per postular-se com l'alternativa. "Avui comença el canvi", va afirmar. L'acte va cloure amb un vermut musical.

Foto: ERC

Segueix-nos

a les xarxes socials

@liniaxarxa

 facebook
 twitter
 instagram

**Dimecres 30 de novembre
a les 18:00 h**

Organitza:

línia
el diari
metropolità

Conversa amb
Pilar Díaz
Alcaldessa d'Esplugues

**La ciutat metropolitana:
progrés i futur**
Hi haurà torn obert de preguntes

**La Casa
dels Barris**

espai línia

Entrada lliure

Girona, 52
Dreta de l'Eixample

amic
ficcions
L'AVENTURA DE CREAR HISTÒRIES

15a EDICIÓ

**FEM DE L'ESCRITURA
UN JOC...**

Si ets alumne de 3r o 4t d'ESO, Batx. o CFGM.
Inscriu-te fins al 31 de gener de 2023 a:
www.amicficcions.cat

Participa i guanya!

PlayStations   iPhones   iPads
Llibre electrònic   Auriculars sense fils

Organitza: **amic** associació d'entorns i institucions comunicació

Amb el suport de: **DOGC** Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura

CONSELLERIA DE FONS EUROPEUS, UNIVERSITAT I CULTURA DE LA CIUTAT DE GIRONA / EDUCACIÓ I ESPORTS

Amb la col·laboració de: **GENERALITAT VALENCIANA** Fons FEDER, **EDITORIAL BARCINO** FUNDACIÓ CARULLA

Obres de construcció de la Bòbila de la Societat de Rajolers de Barcelona a Collblanc el 1899. Foto: Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Passen setze minuts de les cinc de la matinada del 4 de maig del 1897. Tomás Ascheri, Antonio Nogués, José Molas, Luis Mas i Juan Alsina, després de gairebé un any de judici, esperen que els botxins disparin. Mas mira l'escamot d'afusellament i els diu amb sorna: "Apropeu-vos més, home!". Seixanta segons després, els cinc homes són executats al fossar del Castell de Montjuïc. Tot i que mai s'ha pogut demostrar la seva culpabilitat, se'ls acusa d'haver perpetrat un dels atemptats més mortífers que recorda Barcelona. El 7 de juny de l'any anterior, mentre una comitiva religiosa avança pel carrer Canvis Nous en direcció a l'Església de Santa Maria del Mar, una bomba esclata a un quart de deu de la nit. L'acte terrorista deixa 12 morts i uns setanta ferits.

L'atemptat del Corpus es produeix en un carrer estret, sota la mirada de centenars de persones, la majoria d'elles jornalers i obrers. Ràpidament, s'assenyala l'anarquisme com a responsable de l'atemptat i comença la cacera de bruixes. Es detenen més de 600 persones, que s'encarcelen i es torturen. L'opinió pública, en un inici favorable a l'escarni, de mica en mica va virant. Com explica l'historiador i polític difunt Antoni Dalmau al seu llibre *El Procés de Montjuïc. Barcelona al final del segle XIX*, ni la petició d'indult formulada pel bisbe de Barcelona ni les moltes queixes als diaris de figures com el republicà Pi i Maragall seran suficients per evitar l'execució dels cinc homes. Són el cap de turc d'un procés judicial que arriba a acumular 195 penes de presó, cadena perpètua, deportació o treballs forçats a ultramar.

L'afusellament es produeix en un moment icònic de Barcelona i dels territoris que avui ocupa la metròpoli. Mentre pobles com Badalona estan a punt de convertir-se en ciutats per gràcia reial, Barcelona s'emmiralla en París o Londres. De fet, l'endemà de l'atemptat *La Vanguardia* fa referència a aquesta idea: "S'ha traslocat en un funeral abatiment el bon nom d'una ciutat que amb esforç aconseguia col·locar-se al nivell de les més cultes".

'A BAIX LES MURALLES'

Al tombant de segle, Barcelona culmina el seu procés d'expansió iniciat a mitjan segle XIX. "Fins aleshores, la ciutat se circumscriu al que avui és el districte de Ciutat Vella i està rodejada per l'antiga muralla", afirma l'historiador i periodista Rafa Burgos. El cert és que les condicions de vida intramurs són impossibles. El 1854, per exemple, el còlera ha matat 6.500 persones. "La densitat de Barcelona és altíssima", recalca el també periodista i historiador Albert Torras. És per aquest motiu que la demanda de la ciutadania d'enderrocar les muralles ja es fa sentir els anys 40 i s'acaba concretant el 1854 amb el projecte del doctor Pere Felip Monlau batejat com *A baix les muralles*.

Quan la metròpoli no era la metròpoli

Entre finals del segle XIX i principis del XX, Barcelona i la seva rodalia viuen un procés de canvi mai vist. Es comencen a posar les primeres pedres del que serà la metròpoli que coneixem avui dia. Però com era la capital catalana al tombant de segle? I el Baix Llobregat? Quan va convertir-se en ciutat Badalona?

La iniciativa arriba amb les reticències de l'Estat. "Segons el ministeri de la guerra, a la zona d'extramurs no es pot construir a una distància que correspongui al tret d'una bala de canó, és a dir, uns 1.000 o 1.200 metres", explica Burgos. Els successius conflictes que ha viscut Catalunya amb l'Estat des del 1714 han fet que les terres que rodegen les muralles siguin militars, i haurà de ser la pressió popular i municipal la que permeti el canvi. "El dia a dia costa de

respirar, i ja a mitjans de segle l'Ajuntament prohibeix posar cap fàbrica amb màquina de vapor dins de les muralles", relata Burgos.

Aquesta època coincideix amb l'inici de la construcció de l'Eixample d'Ildefons Cerdà, un enginyer militar i, per tant, ben vist des de Madrid, que té per objectiu urbanitzar tot el que són els terrenys agrícoles que hi ha entre Ciutat Vella i els municipis del pla de Barcelona. La seva visió entronca amb les aspiracions de la burgesia del

moment, que, en paraules de Torras, "els anys 60 vol que la ciutat estigui a l'altura de París i acumula dues dècades demanant ser seu de l'exposició universal que acabarà celebrant-se el 1888". Amb tot, els propietaris dels terrenys no veuen amb bons ulls el pla de grans avingudes –també per facilitar el desplegament militar– perquè no els permet construir tants edificis com voldrien i, per això, l'Eixample s'allunya de la visió inicial de Cerdà. Alhora, tots aquests ter-

renys ja fa temps que es fan servir per situar-hi indústries. En són exemples el Poblenou i Sants.

Així mateix, el somni europeista de la burgesia encara es fa més realitat el 20 d'abril del 1897, quan la reina regent Maria Cristina autoritza la capital catalana a annexionar-se els pobles de les Corts de Sarrià, Sant Gervasi Cassoles, Sant Andreu de Palomar, Sant Martí de Provençals, Sants i Gràcia. És la culminació d'un procés que ha començat el 1869 i que

Adeu al mar

● Temps era temps, l'Hospitalet de Llobregat tenia platja. Va ser l'any 1920 quan el municipi va perdre la seva costa i no la recuperaria mai més. La va vendre a Barcelona.

L'actual Zona Franca era aleshores la Marina de l'Hospitalet i representava un territori de més de 900 hectàrees, és a dir, la meitat del seu terme municipal. "Era un terreny on hi havia un conglomerat de pescadors i algunes masies disperses on els pagesos vivien força bé", explica l'historiador i autor del llibre *Quan l'Hospitalet va perdre la platja*, Jesús Vila. "La ciuta-

Europa. El 1920 feia dos anys que havia acabat la Primera Guerra Mundial. Espanya, que es va mantenir neutral, va aprofitar la contesa per millorar la seva situació econòmica, i els industrials catalans van fer l'agost amb aquella guerra. De fet, aquests darrers havien acumulat un poder notable comerciant amb els països enfrontats i van pressionar l'Ajuntament de Barcelona i el govern de l'Estat per dur a terme l'annexió de terrenys. "Es volia ampliar el port per rivalitzar amb Marsella, i a sota de Montjuïc era el millor lloc per fer-ho perquè el mar

L'Hospitalet va vendre la meitat del seu territori a Barcelona l'any 1920. Si no ho hagués fet, avui dia el municipi tindria la seva pròpia platja

dania del centre anava en carro o a peu fins a la platja a banyar-se, perquè aleshores es mirava més cap al mar que no pas cap al riu", afegeix.

Per què l'Hospitalet va decidir vendre la meitat del seu territori? El cert és que l'operació urbanística es va fer a un preu molt baix i beneficiós per a la capital catalana. "A l'Ajuntament de Barcelona li suposava uns guanys impressionants, perquè volia construir una zona logística i industrial on les mercaderies no paguessin impostos perquè es quedaven en una zona franca", detalla l'historiador.

Més enllà d'això, per entendre la venda cal mirar el context internacional que es vivia en aquells temps a

entra a la terra i s'hi podien arrecerar els vaixells", explica Vila.

Per la seva banda, a l'Hospitalet no va ser fins al 1923 –en plena dictadura de Primo de Rivera– que l'operació urbanística va generar malestar entre la població. Fins aleshores, les expropiacions forçoses de terres no havien aixecat polseguera. "Els pagesos no tenien poder polític i els comerciants i petits burgesos del poble no van tenir cap problema a vendre la Marina", relata Vila. Resulta curiós que, dos anys després, el 1925, el rei Alfons XIII atorgués a l'Hospitalet la categoria de ciutat. Així doncs, el municipi va perdre el mar per fer-se ciutat.

no ha estat exempt de reticències per part dels municipis que passen a formar part de Barcelona. "Fins aquell moment són pobles que s'autoabasteixen i que tenen la seva petita indústria que els permet subsistir", afirma Torras. "A la zona hi ha pagesos que baixen a Barcelona per vendre-hi els seus productes", diu Burgos.

L'objectiu de l'annexió, entre altres, és recaptatori, ja que aleshores el Regne d'Espanya està en guerra amb els Estats Units pel control de les colònies de Cuba i de Filipines, i una capital catalana amb més població suposa una millora de la fiscalitat. Així mateix, des de Madrid preocupa que el projecte pugui fer ombra a la capital espanyola.

En poc més de 50 anys, Barcelona s'ha convertit en una ciutat que passa de tenir 235.000 habitants a tenir-ne 544.000 a finals de segle, i que es prepara per arribar al milió el 1930.

EL REBOST DE BARCELONA

Mentre Barcelona anhela ser una ciutat europea, l'Hospitalet és un poble de 5.000 habitants que no rebrà l'estatus de ciutat fins al 1925. Amb tot, segons explica l'historiador Manuel Domínguez, "al tombant de segle les coses es-

tan canviant". Fins aquell moment, el poble ha estat un enclavament agrícola tal com ho és tot el Baix Llobregat. "Al delta, la zona més fèrtil d'Espanya, la producció d'arròs i de blat de moro, i després d'hortalisses, és molt important", detalla Domínguez. Anteriorment, la vinya havia estat un conreu notable a la zona, però a causa de la fil·loxera del 1880 i del 1890 acaba desapareixent.

Per a l'historiador Jesús Vila, les zones de Viladecans, Gavà, Sant Boi, el Prat i Castelldefels són, aleshores, les més rellevants des d'un punt de vista agrícola. "S'arriben a fer tres collites l'any perquè són terres molt productives i es beneficien de tenir Barcelona a prop per vendre-hi el que es recull", diu. "Alimenten la mà d'obra de la gran ciutat", afegeix.

Malgrat això, ja en aquells anys es pot començar a intuir el que serà el futur industrial de la zona. El fet que el territori estigui regat pel Llobregat, un riu eminentment industrial, permet els primers esbossos d'una indústria incipient. "Hi haurà fàbriques tèxtils a Santa Eulàlia i de construcció al que avui és el barri de Sant Josep", assenyala Domínguez. Amb tot, no serà fins al 1915 que es viurà un boom demogràfic i industrial.

"Al delta del Llobregat s'hi feien tres collites l'any perquè eren terres molt productives i es beneficiaven de tenir Barcelona a prop per vendre-hi el que es recollia"

"A fora dels murs de Barcelona no es podia construir a una distància que correspongués al tret d'una bala de canó, és a dir, uns 1.000 o 1.200 metres"

EL PRIMER FERROCARRIL

Al tombant de segle, Badalona i el Baix Maresme són dos territoris avançats a la seva època. Diu la llegenda que Miquel Biada, un matoroní que ha fet fortuna a Amèrica, quan presència la inauguració del primer ferrocarril espanyol a Cuba, l'any 1837, exclama: "Quan torni al meu país uniré Barcelona amb el meu poble amb ferrocarril". Després de molts pelegrinatges, l'india compleix el seu somni el 1848. Aquell ferrocarril, el primer de tota la Península, canviarà la història del territori.

Segons la historiadora Montserrat Carreras, abans de l'arribada del tren Badalona és un poble agrícola. "Hi ha petits tallers tèxtils, però a partir de mitjans de segle es produeix un procés d'industrialització molt fort", assenyala. A la ciutat s'hi instal·len fàbriques de cristall, de galetes, de cordes per a la Marina o fàbriques tèxtils. "Aquestes indústries se situen a banda i banda del ferrocarril i, en molts casos, les mateixes fàbriques tenen petites vies de tren que enllacen amb la línia general", afirma Carreras.

El tren ràpidament atrau la població de fora fins a la regió. Així, Badalona passa de tenir 5.700 habitants el 1848 a tenir-

ne més de 19.000 el 1905. "En aquell temps, la gent canvia molt de residència perquè viu de lloguer i, en gran part, a Badalona venen de la Catalunya rural. Però més tard, cap al 1920, també arribarà molta població de la resta de l'Estat", afirma la historiadora.

La industrialització també es veu afavorida per un altre fet. La zona fabril per excel·lència del nord barceloní, Sant Martí de Provençals, està sobresaturada, i a Badalona els terrenys són més barats. Tot i que les seues seguiran a Barcelona, la burgesia de la capital catalana i alguns inversos estrangers instal·len les seves fàbriques al poble que el 1897 aconseguirà la categoria de ciutat. Al mateix temps, aquest procés d'industrialització va acompanyat amb una pèrdua gradual de la pesca al municipi i, en sintonia amb el que passa a tota la metròpoli, amb el naixement d'un moviment obrer que aquell any s'intenta reprimir amb el Procés de Montjuïc. La metròpoli comença a ser la metròpoli.

Un reportatge d'**Albert Alexandre**

Laura Acedo ha estat escollida com a cap de llista de Podemos de cara a les eleccions municipals del maig de l'any vinent. La formació lila aspira a superar els seus resultats del 2019, quan va obtenir un regidor.

Sant Joan treu pit del llegat de Jujol a l'Open House Barcelona

» 2.700 persones participen en el festival d'arquitectura a la ciutat
» L'obra de l'arquitecte posa el municipi al mapa del modernisme

Francisco J. Rodríguez
SANT JOAN DESPÍ

Sant Joan Despí pot presumir de tenir un dels llegats modernistes més importants de Catalunya. Una petjada de la qual és responsable l'arquitecte Josep Maria Jujol, considerat per molts experts com un "artista total" que va ser capaç de dominar l'arquitectura i aplicar-hi tècniques com el trencadís o l'esgrafi. I el passat cap de setmana del 22 i 23 d'octubre, durant el 48H Open House Barcelona, unes 2.700 persones van poder gaudir d'alguns dels edificis que Jujol va llegar a Sant Joan, on, de fet, va ser l'arquitecte municipal durant dues dècades.

D'aquesta manera, els visitants del festival d'arquitectura van poder entrar a immobles singulars com Can Negre o la Torre Jujol, dues obres del geni tarragoní. Aquell cap de setmana també es va poder visitar Can Maluquer, l'ermita de la Mare de Déu del Bon Viatge, Can Po Cardona, el restaurant Follia, la Ciutat Esportiva del Barça, les cotxeres del TRAM i els parcs del Canal de la Infanta, Font-santa, Torreblanca i del riu.

A L'OMBRA DE GAUDÍ

Estret col·laborador d'Antoni Gaudí, Jujol va ser un geni a l'ombra d'un altre gegant de l'arquitectura modernista. Poca gent sap, però, que les baranes de la Pedrera i altres elements de la Casa Batlló són obra seva. Qui es va encarregar de treure

Els visitants de l'Open House van poder entrar a Can Negre. Foto: Ajuntament

Jujol dels cercles acadèmics per fer-lo popular va ser el cineasta Luis Campo Vidal, autor del documental *Jujol-Gaudí. Dos genis de l'arquitectura*, disponible a *Filmin* i que ha estat emès a diferents televisions internacionals. "Hi ha un eclipsi de Gaudí sobre Jujol", afirma a *Línia Tres* Campo Vidal, que celebra que cada cop hi hagi més interès per conèixer la figura de Jujol.

INTERÈS A HOLLYWOOD

Qui és un amant de l'obra de Jujol és l'actor nord-americà John Malkovich, que es va enamorar de l'arquitecte tarragoní quan, passejant per la Diagonal de Barcelona, va topar-se amb la Casa Planells. "Em vaig quedar aturat al davant de la casa sense saber per què. La gent passava i em preguntava si em trobava bé", va expressar el mateix artista el 2010 al Teatre Metropol de Tarragona, també dissenyat per Jujol. L'admiració de Malkovich per Jujol –el pare de l'actor era arquitecte–

va arribar fins al punt de fer-lo venir a Sant Joan Despí a descobrir la seva obra. De fet, va estar interessat a comprar la Torre de la Creu, que dona la benvinguda als viatgers que baixen de l'estació del tren.

Sigui com sigui, cada cop més persones s'interessen per la figura de Jujol, com es fa palès cada any a l'Open House. "La visita a aquests edificis descobreix l'esperit renovador de l'arquitecte i permet apreciar com l'autor crea un món propi gairebé màgic", descriuen els organitzadors del festival d'arquitectura.

Amb tot, Campo Vidal –que prepara un altre documental amb motiu del centenari de l'església de Vistabella, a Tarragona, també dissenyada per Jujol– considera que és "una pena" que Sant Joan Despí quedi sovint fora de les rutes modernistes de Barcelona, i es queixa que els guies turístics barcelonins no solen fer esment a la contribució de Jujol a les obres de Gaudí.

L'Associació de Veïns de les Planes celebra 50 anys

ENTITATS ▶ L'Associació de Veïns de les Planes va celebrar el 26 d'octubre un acte de record pel seu 50è aniversari. Hi van assistir els presidents que ha tingut una entitat que, segons explica José Romero, històric dirigent veïnal, en un vídeo commemoratiu de l'aniversari, "va ser fundada en uns anys difícils". "Estava tot per fer", destaca Romero, que defineix l'associació de veïns com la "mare de totes les entitats del barri".

Romero també recorda com era la ciutat aleshores, amb man-

cances de tota mena, des de serveis bàsics com educació, sanitat, enllumenat o carrers asfaltats. "L'avinguda de Barcelona era un camí de terra", recorda.

Per la seva banda, Rafael Aragón, qui va ser president de l'entitat a cavall entre els anys 80 i 90, va recordar que l'associació de veïns va ser un punt de trobada per al jovent del barri, quan no hi havia on reunir-se. Per la seva banda, un altre dirigent veïnal, Julio Jiménez, destaca la "qualitat humana" dels equips que han liderat l'entitat.

Junqueras presenta Bracons com a candidat d'ERC

Junqueras i Bracons durant l'acte. Foto: ERC

POLÍTICA ▶ Josep Bracons va ser presentat de manera pública com a candidat d'ERC a l'alcaldia el passat 25 d'octubre en un acte celebrat a la plaça de la Sardana de Sant Joan Despí, el qual va comptar amb la presència del president dels republicans, Oriol Junqueras. Van estar acompanyats a sobre de l'escenari per la regidora Mar Besses i la nova secretària de Moviments Socials, Marta Molina.

Bracons té al davant el repte d'aconseguir trencar la majo-

ria absoluta del PSC al municipi, que la manté de fa anys i que el 2019 va reforçar. Per la seva banda, ERC va obtenir en les passades eleccions municipals 4 regidors, amb el 16% dels vots. En el seu discurs, Bracons va criticar que el govern socialista fa política "de cara a la galeria" en temes de mobilitat i ecologisme.

En el seu torn de paraula, Junqueras va lloar l'esperit lluitador dels barris de la perifèria i del potent moviment veïnal dels anys 70.

Lliga per a la protecció d'animals i plantes de Barcelona

Els Nostres Horaris:

De dilluns a divendres:

Zona Gats - De 10:00h a 15:30h

Zona Gossos - De 10:00h a 17:30h

Caps de setmana i festius:

De 10:00h a 13:00h

C/ Guarda Antón, 10 08035 - Barcelona
Tel.: 934 170 124

www.protectorabcn.es
info@protectorabcn.es

territori línia

36 municipis
metropolitans

periodisme de proximitat

línia

liniatarxa.cat   grup comunicació21   el diari metropolità

UNHCR
ACNUR
La Agencia de la ONU para los Refugiados
comité español

EMERGÈNCIA A UCRAÏNA

LES PERSONES QUE ESTAN FUGINT ET NECESSITEN

DONA ARA A

ayudaucrania.com

Bizum – Codi: 01151

ES86 2100 2262 1802 0040 3932

Ventós promet aplicar mesures per reduir les olors intenses

» La pudor ha generat molèsties al veïnat, sobretot durant l'estiu
» L'empresa farà les accions necessàries en un període de tres mesos

MOLÈSTIES ▶ En una reunió recent entre l'Ajuntament i Ventós, una empresa de perfums i aromes ubicada a Sant Just Desvern des de fa 22 anys, s'han acordat mesures per reduir l'impacte de les olors intenses que provenien de les seves instal·lacions i que han molestat els veïns, sobretot a l'estiu. "No podem obrir les finestres de casa", narra una veïna en una carta dels veïns adreçada a l'empresa, en la qual lamenten que pateixen nàusees, descomposició, insomni i irritacions oculars.

Tot i que l'empresa va implementar mesures durant els mesos de calor per reduir l'impacte de les olors, no ha estat suficient per eliminar les molèsties. "Les condicions meteorològiques dels darrers dos mesos han estat especialment adverses i complicades", va respondre la companyia en un correu electrònic, en el qual destacava que algunes de les coses que havien

La fàbrica de Ventós fa 22 anys que és a Sant Just. Foto: Ventós

dit els veïns no eren certes. "El fet de fer afirmacions tan importants i negatives i posar alguns veïns en contra nostra, sense el suport d'informes científics o mèdics que ho avalin, pot ser considerat un delictes", van avisar des de la companyia, que va destacar que treballaven amb el consistori per reduir l'impacte de les olors.

Per tot plegat, s'han fet dos estudis, que estan disponibles al web de l'empresa. Un de toxicitat,

que confirma que les olors no són nocives per a la salut, i un segon que proposa una sèrie d'actuacions per eliminar la ferum. En aquest sentit, Ventós s'ha compromès a implementar-les en un període de tres mesos. Es tracta de l'aïllament de les naus, que s'ha fet durant el mes d'octubre; el recanvi del sistema de filtració, i el trasllat dels productes amb olor més intensa a una altra nau fora de Sant Just.

Foto: ACN

Queixes entre el veïnat per un helicòpter dels Mossos

SEGURETAT ▶ Els Mossos d'Esquadra van posar en marxa una campanya dissuasòria amb un helicòpter per evitar robatoris als domicilis de Sant Just, a comerços i a naus industrials. Així ho va informar l'Ajuntament en un comunicat del passat dia 5 de novembre, en el qual anunciava que els dies següents tornaria a haver-hi més actuacions d'aquest tipus per combatre la delinqüència.

L'helicòpter de la policia catalana va sobrevolar aquell dia el municipi, generant molèsties entre el veïnat, que l'acusen de fer molt de soroll.

Alguns veïns van expressar el seu malestar a les xarxes socials, en resposta a les explicacions municipals, al·legant que, a més del soroll excessiu, un helicòpter no és una mesura prou eficient per evitar que entrin a robar a les cases.

El Ple aprova una reforma a fons per a Can Freixes

PATRIMONI ▶ El Ple de l'octubre va aprovar un projecte d'urgència per consolidar l'estructura de la masia de Can Freixes. Suposarà una inversió de 900.000 euros i servirà per adequar i consolidar l'interior de l'edifici. I és que aquesta masia ja va ser objecte d'unes obres de rehabilitació de la façana, però no així de l'interior. "Hi ha unes patologies tan fortes que podria caure demà", va alertar la tinent d'alcaldia Gina Pol.

El pla d'actuació va rebre el suport de totes les forces del Ple,

excepte ERC, que es va abstenir, i el regidor no adscrit, Kiko Ferrer, que va votar-hi en contra al·legant que cal saber què es farà a l'edifici un cop es reformi, ja que el projecte de rehabilitació no en contempla els usos posteriors. "Ve de set mesos arrencar el projecte?", es va preguntar.

Per la seva banda, Pol va respondre que cal reformar l'estructura "sí o sí", independentment de què s'hi vulgui fer. De moment, està previst que una part de la masia es converteixi en la Casa de la Dona.

La santjustenca Lali Ayguadé triomfa als Premis Dansacat

Ayguadé, en el moment de rebre el guardó. Foto: Lali Ayguadé Company

CULTURA ▶ La coreògrafa santjustenca Lali Ayguadé va rebre el guardó a la millor coreografia als Premis Dansacat, uns reconeixements que volen promocionar la tasca dels professionals de la dansa a Catalunya. Es van celebrar el dia 24 d'octubre a la Sala Apolo de Barcelona.

Ayguadé va rebre el premi per *Hidden*, una obra que l'autora descriu com una mirada a aquelles coses que ens defineixen, però que amb el temps han quedat tapades. El ritme de la vida va deixant records a la nos-

tra ment que queden a l'ombra, i que el present distorsiona. De fet, aquesta obra també va ser premiada amb el guardó a millor intèrpret, que va ser per a Lisard Tranis. "No podem estar més agraïts pel vostre suport i la vostra estima", han expressat des de la Lali Ayguadé Company.

Ayguadé va estudiar música i solfeig i el 1996 va entrar a l'Institut del Teatre de Barcelona. Durant la seva carrera ha estat nominada a diversos premis i també ha rebut un Gaudí i un Goya pel curt *Timecode*.

Atenció psicològica via telemàtica

Psicoterapeuta Col·laboratiu i Dialògic

Psicòleg

Depressió, Ansietat, Estrès
Dificultats de relació

Visites concertades dimarts i divendres

www.javiercentol.com

625 522 561

Numància, 52-54 Entresòl 4t

The advertisement features a vibrant, colorful background with large, overlapping circles in shades of blue, yellow, and green. In the upper left, a white robot with a single large eye and a brown furry creature wearing a white t-shirt with a green lightning bolt are shown. To their right, a small blue insect-like character is flying. In the upper right, an orange furry puppet is peeking over a yellow ledge. In the lower right, a man in a pink long-sleeved shirt and a green hat with large ears has a surprised expression with his hands raised. In the lower left, a stylized orange character is playing a trumpet. A QR code is located in the bottom left corner.

SX3

EL nou SX3 Ja és aquí!
Tot un món a les teves mans

Noves baixes de paradistes als mercats d'Esplugues

ESPLUGUES ▶ Els mercats municipals de Can Vidalet i la Plana han patit noves baixes. El Ple de l'octubre va donar el vistiplau a cinc dictàmens que proposaven l'extinció dels drets de concessió de diferents parades dels dos mercats, quatre al de la Plana i dues al de Can Vidalet.

Pel que fa a les de la Plana, es va informar que els titulars van presentar de manera incorrecta el projecte de parada, i com que no s'ha rebut cap esmena, s'ha procedit a extingir la concessió. Pel que fa a les dues parades del Mercat de Can Vidalet –que és una a la carpa provisional, on encara són els botiguers a l'espera d'inaugurar el nou edifici–, es va explicar que el comerciant titular havia presentat renúncia expressa a la concessió de la parada, petició que va acceptar el Ple.

No és la primera vegada que es presenten renúncies de paradistes dels dos mercats, els quals han estat remodelats recentment. Tanmateix, els botiguers continuen a les carpes provisio-

Imatge exterior del Mercat de la Plana. Foto: Línia Tres

nals, on hi són des de fa un bon grapat d'anys. Qui ja ha obert als dos equipaments comercials, això sí, és Lidl, que ha finançat les obres de construcció dels edificis a canvi de poder-s'hi instal·lar.

La situació dels mercats ha encès totes les alarmes, i dies abans del Ple de l'octubre el govern municipal es va reunir amb els partits de l'oposició per explicar-los la situació en la qual estan. Al Ple, de fet, els partits polítics van agrair al govern municipal aquesta reunió monogràfica sobre els mercats, però

van demanar celeritat en el procés de trasllat dels paradistes a les noves instal·lacions. "Haurien d'estar en funcionament", va avisar al Ple Dolores Castro, dels comuns. Diego Rodríguez, de Ciutadans, va alertar, a més, que a la Plana només hi ha set paradistes disposats a continuar endavant. En aquest sentit, el primer tinent d'alcaldia, Eduard Sanz, va reconèixer que aquesta situació ha estat causada per la conjuntura econòmica. "Som optimistes amb els mercats", va assegurar a la sessió.

Esplugues estrena una fira de comerç amb un espai virtual

ESPLUGUES ▶ En el marc d'una campanya per donar un cop de mà al comerç de proximitat, l'Ajuntament d'Esplugues ha posat en marxa una fira de comerç que tindrà un doble vessant. Per una banda, hi haurà una jornada de botigues al carrer el dissabte 12 de novembre, a la plaça Catalunya, amb la participació aproximada de 90 establiments de la ciutat.

Però per l'altra destaca la celebració d'una fira de comerç virtual, que estarà disponible en una plataforma digital fins al 13 de novembre. Ja està dispo-

nible per visitar, i consisteix en un espai, l'e-Fira, que permet fer una 'visita' a través de les xarxes als comerços participants, per conèixer-los més a fons.

Per altra banda, també està previst que de l'11 al 13 de novembre hi hagi una ruta de tapes de tardor, els bars i restaurants de la qual també participaran en la fira virtual. Tot plegat forma part de la campanya Esplugues Comerç 4.0, que va rebre el suport dels fons europeus Next Generation i que també preveu promocionar el teixit comercial local als tramvies.

La fira comercial s'allargarà fins al 13 de novembre. Foto: Ajuntament

la Barcelona desconeguda

La Casa
dels Barris

espai línia

Girona, 52
Dreta de l'Eixample

Entrada lliure

9:00h a 20:00h de dilluns a dijous
9:00h a 14:00h els divendres

The advertisement features a vibrant green and blue geometric background with large white 'SX3' text. It includes photos of two young people at the top, two young women at the bottom, and anime characters from 'Haikyuu!!' and 'Demon Slayer' in circular cutouts. A QR code is located in the bottom left corner.

SX3

EL NOU SX3 CREIX!
TOT UN MÓN A LES TEVES MANS

Futbol | L'FC Levante Las Planas rep l'Atlético de Madrid

El conjunt de Ferran Cabello rebrà el diumenge 20 de novembre l'Atlético de Madrid, en partit corresponent a la novena jornada de la Primera Divisió (Liga F). L'FC Levante Las Planas hi arribarà després de la derrota per 5-0 contra el Sevilla FC del passat dia 6.

Queda camí per recórrer

» L'abandonament de la pràctica esportiva és molt més elevat en les dones que no pas en els homes
» Les dades mostren que en el pas de la primària a la secundària és quan moltes noies deixen l'esport

Albert Alexandre
ESPLUGUES

Fins que el Barça femení de futbol no va començar a tenir èxits que ha aconseguit en els darrers anys, l'ara considerat un dels millors equips del món era pràcticament desconegut a ulls de la ciutadania. També ho eren les seves jugadores, encara que ara –i per sort– esportistes com Alexia Putellas o Aitana Bonmatí ja apareixen als diaris esportius de referència.

Malgrat això, les diferències entre elles i els seus homòlegs masculins són abismals. Caldrà recordar que la mateixa Putellas, dues vegades premiada amb la pilota d'or, el guardó que determina qui és la millor jugadora del món, cobra del Barça 150.000 euros anuals.

Tot i ser una xifra elevada per a la majoria de mortals, és ridícula si la comparem amb la dels jugadors del primer equip masculí. Qualsevol futbolista de la plantilla masculina cobra més que Putellas. De fet, el porter suplent Iñaki Peña i Alejandro Balde superen en més de 60.000 euros el salari anual de la millor jugadora del planeta. Per si això no fos suficient, Robert Lewandowski, el futbolista millor pagat del club, cobra cada setmana el doble que Putellas en un any i s'embutxaca uns 20 milions anuals, una xifra quatre vegades superior a la del salari de tota la plantilla del Barça femení.

Sigui com sigui, el cert és que les diferències entre l'esport

masculí i el femení comencen molt més d'hora. Concretament, en l'esport formatiu.

PER QUÈ HO DEIXEN ABANS?

Les dades de diferents enquestes demostren que en el pas de la primària a la secundària és quan moltes noies decideixen deixar l'esport. Així ho constata un estudi que es va dur a terme al Prat de Llobregat el 2019 i que va revelar que el 3,4% del jovent que feia esport regularment abans de l'ESO ho deixava quan començava la secundària. El problema és que en el cas de les noies la xifra era molt superior i se situava en el 9,5%. En termes generals, i segons una investigació d'El diari de l'educació, les xifres a Catalunya o a l'Estat són similars a les que es van obtenir al Prat de Llobregat.

Així mateix, un estudi elaborat per l'Hospital Sant Joan de Déu el 2018 considera que els motius d'aquest fenomen són tres. En primer lloc, a certa edat les noies es comencen a decantar per les activitats socials i prioritzen les amistats. En segon lloc, elles són menys competitives que ells i, en gran part, els esports tenen aquest component. Finalment, les noies tenen més dificultats per accedir als esports que els agraden perquè les entitats se centren en els esports típicament masculins.

Podem afegir-hi, veient el cas del primer equip femení de futbol del Barça, que un altre element que convida les noies a abandonar l'esport és la manca de referents d'esportistes d'èxit

Els salaris que es paguen a l'esport femení són molt més baixos que al masculí. Foto: Ajuntament de Barcelona

i de perspectives laborals reals en l'àmbit esportiu.

ANALITZANT LES ENTITATS

La Diputació de Barcelona ha elaborat un informe sobre com les entitats del territori estan impulsant els esports femenins. El document és el resultat d'un estudi qualitatiu en el qual s'ha preguntat com es potencia la pràctica esportiva femenina en una cinquantena de municipis.

El diagnòstic de la Diputació mostra un seguit de situacions que cal esmenar. "L'esport local està molt masculinitzat i això crea dificultats per tirar endavant certes iniciatives sobre igualtat de gènere", assenyala l'organisme referint-se als problemes que hi ha als municipis de més de 50.000 habitants. "Preocupa la davallada en la pràctica esportiva de les noies a par-

tir de l'adolescència", afegeix en aquest sentit.

Per la seva banda, en les localitats d'entre 20.000 i 50.000 habitants, es detecta una necessitat en formació d'igualtat de gènere del personal que es dedica al món de l'esport, com

"L'esport local està molt masculinitzat i això crea dificultats", alerta la Diputació

per exemple els entrenadors. En aquest sentit, els ajuntaments diuen que no tenen eines per arribar a oferir aquests coneixements i demanen la implicació de les federacions esportives per impartir-los.

Pel que fa als municipis de

menys de 20.000 habitants, el problema sorgeix per la manca de recursos. "Els esports convencionals segueixen els estereotips socials", diu l'organisme. "La junta dels clubs acostuma a estar formada per mares i pares dels esportistes, i aquests ja tenen feina i els costa tirar endavant iniciatives esportives més enllà del que toca", afegeix.

És per tots aquests motius que la Diputació ha iniciat una campanya per evitar l'abandonament de la pràctica esportiva per part de les noies. La iniciativa, que porta per lema Les dones fem esport i No ho deixis, va acompanyada de set vídeos testimonials que conviden les noies a fer esport en una de les 9.000 instal·lacions esportives del territori, al medi natural o formant part d'una de les 5.800 entitats esportives i 60 federacions que hi ha.

Identificar-los
amb **XIP i XAPA**
és la teva obligació

i en cas de pèrdua,
**pot ser la seva
salvació!**

‘Assaborint Records’: remenant en el rebost de la memòria

S'han recopilat receptes de tota la vida de les persones usuàries del centre per tal d'agrupar-les en un llibre. Fotos cedides

► El simple record que va evocar una magdalena sucada en un te al protagonista de *Por el camino de Swann* va permetre a Marcel Proust escriure prop de 3.000 pàgines. I és que el gust, l'olfacte i també el tacte esperonen la memòria i, fins i tot, poden ajudar a alliberar records que pràcticament havíem enviat a l'oblit. En certa manera, aquest és l'esperit de *Assaborint Records*, una iniciativa que va posar en marxa la residència de gent gran CleceVitam Ceritania, a Cerdanyola del Vallès, amb motiu del Dia Internacional de les Persones Grans.

“El projecte de CleceVitam vol fomentar la participació i les activitats comunes, i vam pensar que la cuina hi podia ajudar”, explica la Laura Collado, delegada de CleceVitam a Catalunya. De fet, la gastronomia va ser l'element central de *Assaborint Records*, un projecte a partir del qual s'han recopilat receptes de tota la vida de les persones usuàries del centre per tal d'agrupar-les en un llibre.

L'activitat i la presentació dels plats que nodreixen el receptor i va tenir lloc el dia 6 d'octubre a la mateixa residència.

FER MEMÒRIA I PRESERVAR CONEIXEMENT

L'esperit del projecte era, per una banda, que les persones usuàries de la residència fessin memòria i recuperessin les receptes que fe-

Es creen més nexes d'unió entre les persones usuàries

ien a casa i, per l'altra, publicar les millors en un llibre. “Vaig quedar molt sorpresa. No hauria pensat mai que sortís seleccionada la meua”, afirma la Pilar Vilasaló, que va aportar la recepta d'uns macarrons que cuinava per als seus nets i el seu marit. Ara, els infants ja han crescut, però el record

d'aquells macarrons continua viu en la memòria de la Pilar. “Els nets, quan venien a casa, demanaven els meus macarrons especials”, rememora. De fet, *Assaborint Records* també vol fer valdre les tradicions i la manera de fer de les nostres persones grans, és a dir, “el que hi ha més enllà de la recepta”, com diu la Laura. D'aquesta manera, a l'estimulació cognitiva dels residents s'afegeix una voluntat recuperadora d'un temps i d'uns usos passats. “La cuina era un àmbit molt important a les cases. Abans era molta l'estona que es passaven cuinant”, recorda la Laura, que explica que l'activitat es va portar a terme amb la col·laboració de les famílies dels residents, cosa que va afegir un plus d'emotivitat a tot plegat.

Sense anar més lluny, la Montserrat Muñoz és una resident que, conjuntament amb el seu marit Àngel, també usuari de CleceVitam Ceritania, va presentar una recepta de potatge de bacallà que també forma part del

llibre *Assaborint Records*. “Coses així t'animen la vida i les guardes amb molt d'afecte”, reconeix la Montserrat en referència al llibre editat. Preguntada per la recepta, accedeix a dir que el secret del seu plat és tenir un bon bacallà. A banda, hi posa bledes i ou dur, el que descriu com “la cireta del pastís”. “És gustós i calentó”, resumeix.

És una forma de fer que el coneixement del passat perduri

RECEPTES AMB CÀRREGA SENTIMENTAL

Per la seva banda, la Pilar s'anima i també detalla els secrets de la seva recepta de macarrons. Hi posa salsitxes i pollastre que ros-teix primer. Després hi tira ceba i tomàquet i, un cop bullen els macarrons, ho combina tot. Per

arrodonir-ho, la Pilar diu que tallava fuet i oferia patates i formatge ratllat “perquè se'n poses-sin el que volguessin”. Al cap i a la fi, una recepta senzilla, de les de tota la vida, que ha servit perquè la Pilar recordi aquell temps amb els seus nets petits. “El reforç de la memòria és un dels pilars del projecte”, subratlla la Laura, en aquest sentit.

A més, a través d'aquesta iniciativa també s'enforteix la cohesió del grup i es creen més nexes d'unió entre les persones usuàries. “Aprens moltes receptes”, corrobora la Montserrat. Amb tot, també és una forma de fer que el coneixement perduri i que passi de generació en generació. “Els records són el més important que ens queda”, diu la Montserrat en un moment de la conversa. Els records, però també els sentiments i els lligams que han nascut a través de les memòries que ara han quedat plasmades en paper i que, com el nom del llibre indica, altres persones podran continuar assaborint.

Viu en línia

videojocs | **Ghost Song**

Un joc futurista que ens porta a un planeta plagat de criatures, robots i perills. Per a PC, PS 4 i 5, Xbox One i Series X/S, i Switch.

No t'ho perdís

Foto: Oriol Darnés/ACN

Carrie Mae Weems

Barcelona acull una de les exposicions més àmplies que s'han fet mai de l'obra de Carrie Mae Weems. Es tracta de la mostra *Un gran gir dins del possible* i està repartida entre el centre KBr, la Fundació Foto Colectania i el MACBA. En un recorregut per la llarga trajectòria de Mae Weems, l'exposició tracta temes com les lluites socials, el racisme o el feminisme, entre altres. En declaracions a l'ACN, l'artista nord-americana s'ha mostrat "encantada" d'exposar a Barcelona, una ciutat que "desprèn art i vida per tot arreu". La mostra es podrà visitar fins al 15 de gener.

Famosos

Gerard Piqué (Barcelona, 1987) no travessa precisament el millor moment de la seva vida. El divorci amb Shakira i la batalla per la custòdia dels dos fills que tenen en comú (una batalla que el jugador ha perdut, perquè la cantant s'endurà els nens a Miami) han coincidit amb les seves pitjors actuacions al terreny de joc. Les queixes pel seu rendiment havien anat prenent força a mesura que avançava la temporada i, finalment, el passat 3 de novembre, un dels millors centrals de la història anuncia la seva retirada del futbol. Ho feia als 35 anys, per sorpresa i amb un emotiu vídeo publicat a les xarxes. Així, el del dia 5 va ser el seu darrer partit al Camp Nou. Va ser contra l'Almeria, en un estadi ple a vessar per agrair a Piqué tot el que ha fet per al club. "A la vida, quan et fas gran, t'adones que de vegades estimar és deixar marxar", va dir després del partit. I va prometre que tornarà.

La fitxa

QUI ÉS?

G E R A R D P I Q U É

ÉS FAMÓS PER...

Ser un dels millors centrals de la història
Ha estat clau al vestidor del Barça durant molts anys

QUÈ HA FET?

Penjar les botes
S'ha retirat del futbol des del club de la seva vida

A LES XARXES...

Llagrimeta
Qui més qui menys s'ha emocionat amb el seu comiat

Llibres

La vida secreta de la Sylvia Nolan
Núria Pradas

1964, Nova York. Després de la mort de la Sylvia Nolan, escriptora de fama internacional, la seva filla, la Idalia, una fotògrafa de 25 anys, rep una capsula. A dins hi troba unes cartes d'amor apassionades dirigides a la Sylvia i una fotografia del 1931 a Barcelona, on surt la seva mare de jove en companyia de dues noies més, la Lola, l'autora de les cartes, i la Cecília Ibars.

Teatre

Austràlia
Israel Solà

L'Elena ha rebut una trucada des d'Austràlia on la seva germana Laia li ha preguntat si li donaria un òvul per poder tenir un fill. No ha trigat ni dos segons a contestar que sí, i està a punt de creuar mig planeta per sotmetre's al procés d'hormonació i donació. La seva germana gran, la Mercè, s'ha entestat a acompanyar-la. A la Sala Flyhard de Barcelona.

Música

L'art d'estimar
Gessamí Boada

La cantautora Gessamí Boada ha publicat el seu tercer disc, *L'art d'estimar* (Satélite K). L'àlbum "neix d'una crisi personal, d'una ruptura de parella i del seu procés de superació", tal com explica l'artista a la seva pàgina web. Està format per nou cançons: set en català (entre les quals hi ha dos poemes de Miquel Martí i Pol musicats), una en francès i una en anglès.

Pelis i sèries

L'immensità
Emanuele Criales

Roma, anys 70. La Clara i en Felice s'han mudat a un pis nou. El seu matrimoni està acabat: ja no s'estimen, però són incapços de separar-se. Els mantenen units els seus fills, en els quals la Clara bolca el seu desig de llibertat. L'Adriana, la gran, té 12 anys i s'adona de la situació. Rebutja el seu nom i defensa que és un noi. Això acaba de fer trontollar l'equilibri familiar.

ESTILS DE VIDA

Guia d'alimentació per a infants

Foto: Pixabay

i NUTRICIÓ

Les dades de la Generalitat en referència al sobrepès i a l'obesitat infantil evidencien que 4 de cada 10 infants d'entre 6 i 12 anys tenen excés de pes. És un problema greu i que va en augment, i ha motivat la publicació de la nova guia *L'alimentació saludable en la primera infància*, editada per l'Agència de Salut Pública de Catalunya i adreçada a docents, a professionals que tracten amb infants i també a les famílies.

La guia destaca la primera infància com una etapa clau per a l'adquisició d'hàbits saludables i, en aquest sentit, recomana limitar el temps que els infants estan davant de mòbils o de pantalles i convida a estimular jocs que promoguin l'activitat física. Ambdues recomanacions tenen molt a veure també amb la nutrició, perquè el sedentarisme és causa directa del sobrepès.

Una de les novetats que inclou el document és una proposta de menús per a les escoles bressol i les llars d'infants. Es reforcen aspectes com la lactància materna i la complementarietat amb la introducció de nous aliments i de noves textures.

Aspectes com el vegetarianisme, el veganisme o els aliments de quilòmetre zero també tenen el seu espai a la guia.

Les claus .....

LACTÀNCIA

Es recomana la lactància materna fins als dos anys o fins que la mare o el nadó ho desitgin

TROSSOS

Els aliments sencers o trossets contribueixen al bon desenvolupament oral i bucodental

PROTEÏNES

No s'ha d'abusar de les proteïnes d'origen animal; s'han d'ajustar a les necessitats proteïques dels infants

PROCESSATS

Cal limitar el consum d'aliments ultraprocessats perquè contenen altes quantitats de sal, sucres i greixos

Foto: Freepik

**Amb amor
i responsabilitat**

**... ADOPTA
als que han estat abandonats**

L'equilibri perfecte

Gaudir i protegir

A la natura, els actes incívics no hi caben.

Descobreix l'equilibri entre gaudir i protegir a espaisnaturals.cat